

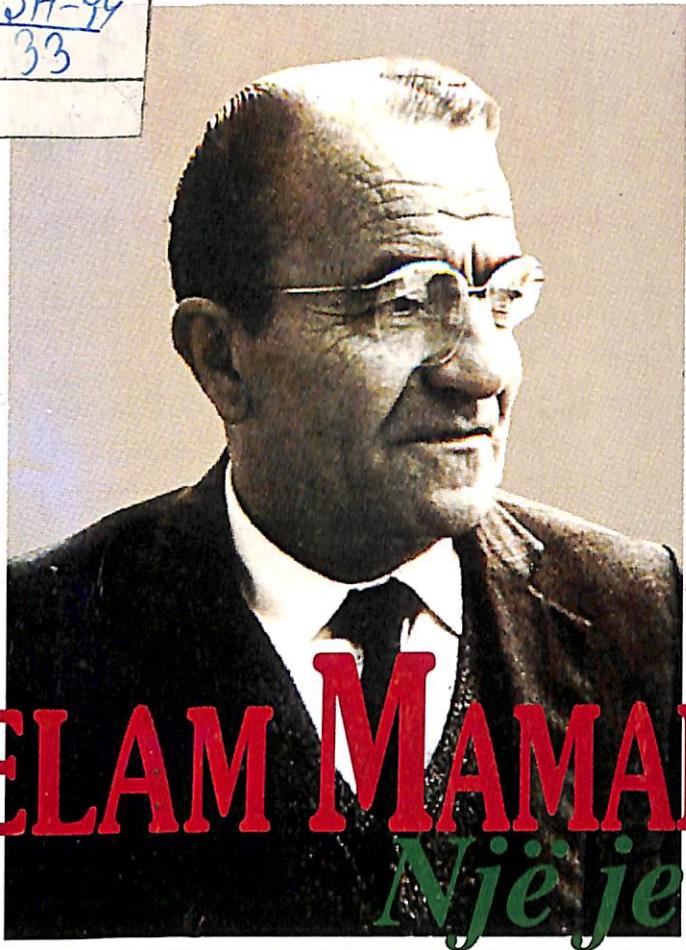
NAXHI KASORUHO

BIBLIOTEKA

85H-94

433

Muz: selam, pp

SELAM MAMANI

Një jetë

me këngë

albin

8517-94
K 33

NAXHI KASORUHO

SELAM MAMANI
NJË JETË ME KËNGË

albin, 2002

NAXHI KASORUHO

SELAM MAMANI
NJË JETË ME KËNGË

Redaktori:
Engjëllash Seriani

Korrektori:
Parime Kasoruho

Kopertina:
A. Alfred Mamani

© Autori.

ISBN: 99927-51-02-9

albin
Tiranë, 2002

Ia kushtoj:

Selam Mamanit

Kolegut, bashkëpunëtorit, mikut tim
të paharruar, që për 40 vjet punoi me
përkushtim e pasion, me fizarmonikë në
krah, duke na lënë një krijimtari të
begatë si një kontribut të vyer në
xhvillimin e artit muzikor në
Gjimokastër e më gjere.

Këtë libër ja kushtoj në shenjë respekti
e mirënjohje të thelli.

Autori

PROLOGU

Në pranverën e viti 1955 kur isha nxënës në klasën e shtatë të shkollës 7-vjeçare “Naim Frashëri”, në shtëpinë e kulturës të qytetit, që ishte vendosur në një godinë karakteristike në qëndër të pazarit (shtëpia e Zigait) e që dominonte mbi të tjerat me kullën e sahatit në krye, organizohej një konkurs për fëmijët që dëshironin të vazhdonin mësimet për muzikë në Liceun Artistik “Jordan Misja” në Tiranë. Së bashku me fëmijë të tjerë ngjita shkallët e drunjta dhe në katin e sipërm të godinës hynë në një dhomë ku disa burra do të na provonin a kishim vesh për muzikë apo jo. Ishim të emocionuar dhe për herë të parë futeshim në këtë ambjent. Midis anëtarëve të komisionit një djalë i ri, pak i shkurtër, i qeshur e me firzamonikë përpara na pyeti në dinim të këndonim ndonjë këngë, duke na çliruar kështu nga emocionet e duke na futur në botën e këngës që unë doja aq shumë e që dija të këndoja, bile shumë bukur, këngë që i mësonim në pallatin e pionierëve në korin që e drejtonte mësuesi ynë i dashur e i apasionuar, Thoma Kekezi. Në fund të provimit më përgëzuan për përgjigje të sakta dhe më uruan suksese para komisionit të Liceut Artistik në Tiranë.

I emocionuar e shumë i gëzuar i zbrita me furi shkallët e drunjta dhe fluturova për në shtëpi për t'i dhënë këtë lajm të gëzuar nënës time të dashur dhe të shtrenjtë. Në mendjen time u ngulit ai xhaxhi me firzamonikë, i cili qeshte e gëzohej sa herë që unë i riprodhoja saktë tingujt që ai nxirrte nga

firzamonika. E ky muzikant ishte Selam Mamani.

Në atë kohë nuk e imagjinoja se do të lidhesha kaqe shumë me të dhe qysh nga ai moment do të bëhesha bashkëpunëtor në të gjitha aktivitetet artistike që organizoheshin në qytet e që Selam Mamani do të ishte prezent në to. Për 40 vjet resht unë do të isha i pranishëm e afër aktivitetit artistik të Selam Mamanit. Kur ai do të drejtonte orkestrën e estradës profesioniste unë do të isha instrumentist, kur unë drejtoja një festival ai do t'i binte fizarmonikës, apo kur përgatitej një ansambël artistik në rang rrithi të dy do të bashkëpunonim e do të jepnim ndihmesën tonë në realizimin e tij, qoftë si autorë këngësh, po ashtu edhe si organizatorë të këtyre veprimitarive. Ndonëse ka disa vjet që është ndarë ngajeta e që humbja e tij ka brengosur familjen, shokët, të afërmit, kolegët e punës e amatorët e shumtë që e donin dhe e respektonin aq shumë Selam Mamani është i pranishëm në çdo bisedën tonë për problemet e artit e të kulturës. Veprimitaria e tij e gjatë e shumë produktive, humorë e mardhëniot shumë të ngrrohta me kolegët, e bëjnë atë prezent në aktivitetin tonë artistik me krijimtarinë, me eksperiencën e tij, nga ku ne i referohemi për të marrë shembull.

Selam Mamani i përket atij brezi muzikantësh që e filluan aktivitetin e tyre artistik në fillim të viteve 50-të. Ndonëse pa kryer studime në shkolla artistike ata me pasion e këmbëngulje në mënyrë autodidakte, përvetësuan deri në perfeksion artin muzikor duke u bërë drejtues kryesorë në lëvizjen muzikore të qyteteve ku punuan. Ata zhvilluan një lëvizje të gjerë amatore e, njëkohësisht, hapën rrugën për brezat e tjera të muzikantëve që do të vinin të diplomuar në shkollat artistike e konservatorin shtetëror të Tiranës. Të tillë muzikantë kanë qenë: Themistokli Mone në Vlorë, Pavllo Sholla në Korçë, Askeri Kadëna në Berat, Pjetër Dungu në Durrës, Mark Kaftalli në Shkodër,

vëllezërit Prodani e Kareco në Tiranë etj. me të cilët Selam Mamani kishte lidhje shumë të ngushta. Ai respektohej nga ata për talentin e tij e krijimtarinë e gjerë e të larmishme që kishte. Këtë respekt e vlerësim për krijimtarinë e Selamit nga kolegët e tij të qyteteve të tjera unë e kam ndjerë nga afër, jo vetëm në letër këmbime që kishin midis tyre, apo në shkëmbimin e krijimtarisë që ishte e shpeshtë dhe e vazdueshme, por veçanërisht në takimet kombëtare të estradave profesioniste dhe ansambleve amatore, ku kjo miqësi shprehej shumë qartë e ku padyshim Selam Mamani ishte në epiqendër të bisedave me ta. I qeshur, me humorin e tij Selami i kthente në ditë të gjëzuara këto takime midis miqsh e kolegësh, por edhe diskutonte e shfaqte mendime pozitive për krijimtarinë muzikore, lëvizjen amatore, për karakterin thellësisht kombëtar të artit tonë, popullore etj. duke i kthyer bisedat në kuvende për mbështetjen në muzikën nga ku çdo muzikant përfitonte e shkëmbente eksperiencën e tij të pasur.

I nisa këto shënime për të përjetuar veprën e denjë e të çmuar të njërit prej korifenjve të muzikës të qytetit tonë, Selam Mamani, që për 40-vjet nuk u shkëput nga skena as në momente të vështira e të dhimbshme.

Pikërisht përshtypjet, mbresat, kujtimet, vlerësimet dhe një jetë të gjatë pranë këtij muzikanti të talentuar e të mirënjojur të trethit tonë e më gjerë, po i shpreh në këtë libër monografi kushtuar mikut, kolegut tim të paharruar Selam Mamani, të titulluar. “**NJË JETË ME KËNGË**”

**Gjirokastër Prill 1999
AUTORI**

GJIROKASTRA E VITEVE 30-40-të

FËMIJËRIA

Qafa e Pazarit ishte qendra e gravitetit të qytetit nga ku nisin kalldrëmet e tejzgjatura për në lagjet e largëta si: Cfakë, Manalat, Dunavat, Palorto, Varosh, Hazmurat, lagjia "Punëtore", por ishte edhe si vend takimi i gjithë qytetarëve nga ku me njeri tjetrin nisin rrugën për në lagjet e tyre. Ishte ky një ritual shekullor i vendosur pa fermane e vula për një

Amatorë të Pallatit të Kulturës në vitin 1955

mirëkuptim në heshtje i gjithë banorëve të qytetit, të cilët mbas pune do të dilnin tek Qafë e Pazarit e, mbasi të gjenin ndonjë bashkëlagjas, bënин rruгён së bashku për në shtëpitë e tyre. Aty qëndronin postjerët e qytetit e prisnin me durim klientët e tyre për të mos u ngjitur deri në lagjet e sipërme të qytetit.

Ishte një jetë e vakët kjo në qytetin tonë pa zhvillime sociale e kulturore. Në atë kohë në qytet, rrëth kodrës së obeliskut ishin krijuar disa shoqëri kulturore e patriotike që zhvillonin herë pas here ndonjë veprimitari shoqërore e artistike duke gjallëruar kështu disi jetën e vakët të qytetit.

Në këtë ambient social e shoqëror lindi më 22 Dhjetor 1932, në lagjen "Palorto" muzikanti i ardhshëm i qytetit, Selam Mamani.

Fëmijëria e tij nuk kishte asgjë të veçantë nga ajo e shokëve e moshatarëve të tij. Mbasi mbaronin mësimet në shkollë vinin në shtëpi, merrnin një copë bukë me djathë dhe me vrap e tek sheshi i Zemanit, ku luanin me top lecke apo saiset, poçë fshehon, doken, virat etj., lojra të moshës që ishin në atë kohë. Çdo lagje kishte një shesh ku luanin e argëtoheshin fëmijët si në Cfakë ishte sheshi i Mejdanit, në Manalat, sheshi i Zinxhireve, në Dunavat sheshi i Poshit, në Palorto sheshi i Shtinos e sheshi i Kokonës, në Varosh lëmi i Zekate e të tjera vënde ku fëmijët kalonin pjesën më të madhe të kohës së tyre jashtë shtëpisë. Në këto lojëra me moshatarët, siç thotë vëllai i tij Hulusiu, Selami ishte fëmijë i qetë, i donte dhe e donin shokët, ishte shumë i pastërt, aq sa kur vinte në shtëpi nuk kishte nevojë të lahej e të pastrohej. Qysh në këtë moshë Selami ishte i apasionuar mbas muzikës. Ai kishte bërë një bori me lofatë (instrument shumë i përhapur në atë kohë në gjithë fëmijët e qytetit) që i binte gjatë ditës duke imituar melodi të ndryshme që ai dinte, gjë që tregonte dëshirën për muzikë si dhe talentin e tij. Aq shumë luante me borinë e tij saqë Aneja

(nëna e tij siç i thoshte) e qortonte duke i thënë: "pusho more lanet se na more mëndjen me atë borinë tënde".

Aneja ishte ajo që e inkurajonte Selamin të merrej me muzikë. Ajo vetë këndonte shumë bukur këngët e folklorit të pasur Gjirokastrit sidomos këngët e grave, aq sa e ftonin edhe në dasma që të këndonte e gjallëronte atmosferën e festës. Aneja ishte vajzë nga fisi i Zverkut nga Cfaka. Vëllezërit e saj, Haxhi e Vait Zverku ishin këngëtar, të mirënjojur të këngës popullore Gjirokastrite dhe këndonin me grupet e qytetit edhe në Radio-Gjirokastra. Pikërisht këtë trashëgimi ajo donte ta trasmetonte edhe tek djali i madh, Selami.

Në këtë mënyrë monotonë e kaloi fëmijërinë e tij Selam Mamani. Ishte 7-vjeç kur vendin e pushtoi Italia fashiste. Vitet e pushtimit fashist e nazist ishin të rënda për mbarë popullin shqiptar. Varfëria, skamja, fukarallëku ishin prezantë në të gjitha familjet gjirokastrite. Në këtë gjendje ishte përfshirë edhejeta e fëmijve. Mbas çlirimt të venditjeta në mbarë vendin do të fillonte të ndryshonte në kahjen pozitive, ku mbarë populli u përfshi në një mobilizim total për të

Selam Mamani dhe mbesa Flora, në një koncert